

## Moeders van Jezus: Tamar – Genesis 38.

---

### Orde van dienst:

Welkom

Adventskaars aansteken – tekst

Votum en zegengroet

Psalm 92: 1, 2

Wet

Psalm 92: 7, 8

Gebed

Kinderen: Paspoort van Jezus.

GK 59 “Ik ben de goede Herder”.

Inleiding: geslachtsregister.

Lezen: Matheus 1: 1-6

Inleiding: donker verhaal.

Lezen: Genesis 38

Nieuw Liedboek 454 De mensen, die gaan in het duister.

Preek

Nieuw Liedboek 738 Kom zing het lied van Eva

Gebed

Collecte

Nieuw Liedboek 439 Verwacht de komst des Heren

Zegen.

-----

### Voor de kinderen: Paspoort van Jezus.

\*Iedereen heeft een paspoort. Ik ook.

\*In de tijd van Jezus: iedereen had een stamboom.

\*Maar hoe weet je nu, dat Jezus écht ook de zoon van God is en onze redder is?  
Door zijn dood aan het kruis. Hij heeft zijn leven voor de schapen gegeven.

### Inleiding op Mattheus 1:

Mattheus begint zijn evangelie, zijn blijde boodschap, met een geslachtsregister.

Dat lijkt heel saai.

Maar voor de joden in zijn dagen was dit heel spannend. Ze moeten het met rooie oortjes gelezen hebben. Want zo'n stamboom was een paspoort. Dan wist je wie iemand was.

Dan wist je, dat die man of vrouw een echt kind van Abraham was.

Nou, dat is Jezus: Hij is zoon van David, zoon van Abraham.

Zijn stamboom klopt.

Tegelijk staan er ook wat vreemde namen in.

Vrouwennamen.

Dat is vreemd, want normaal stonden er alleen namen van mannen in. Jozef, de man van Maria, was de zoon van Jakob, de zoon van Mattan, de zoon van Eleazar.....

Allemaal mannen.

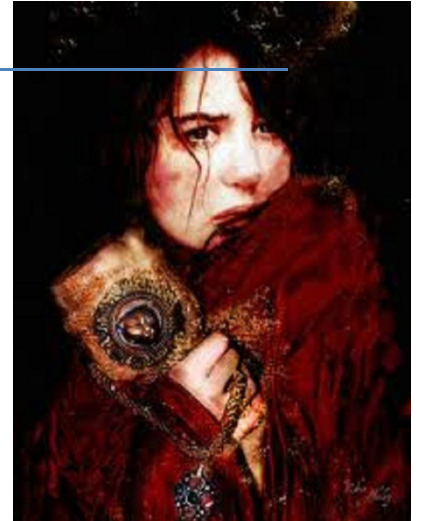
In Jezus' stamboom staan ook namen van vrouwen. Tamar, Rachab, Ruth, Bathseba en Maria. En vier van die vrouwen hebben een donkere achtergrond.

Waarom staan die namen in de stamboom van Jezus, de Zoon van God?

Misschien omdat er in die dagen praatjes rondgingen over Maria.

Want Maria was al zwanger voordat ze met Jozef was getrouwd. Was Jezus uit overspel geboren? en de praatjes gingen rond. Dat Maria iets gehad zou hebben met een Romeinse soldaat. Pantera.

Later gingen er ook van die praatjes rond over Jezus zelf. Dat hij zich wel erg goed thuis voelde bij hoeren en tollenaars. Alleen al daarom kon Jezus nooit de Messias zijn.



En daarmee wordt het hart van het evangelie gemist. Alsof alleen nette mensen door God worden aanvaard.

Het hart van het evangelie is nu juist, dat Jezus onze wereld is binnengekomen. Dat hij tot diep in onze schade en schande is neergedaald en zich niet voor ons heeft geschaamd.

Hij is diep gezonken.

Het gaat bij God niet om fatsoen. Het gaat om genade.

“Hij is een vriend van hoeren en tollenaars en zondaren” lasteren de vrome Farizeeën.

Ja, dat klopt. Dat was precies waarom Jezus naar onze wereld kwam.

-----

### **Inleiding op Genesis 38:**

Jezus kwam onze wereld binnen. En in die wereld kan het donker zijn.

Dat zien we ook in het verhaal over Juda en Tamar, dat we gaan lezen.

Eigenlijk een heel bizar verhaal.

Een verhaal wat je ook liever overslaat: hoe leg je dit aan je kinderen uit?

Maar de Bijbel vertelt het.

De heilige Geest heeft blijkbaar gewild, dat wij deze geschiedenis kennen.

Het lijkt ook een storend verhaal in die boeiende, mooie geschiedenis over Jozef.

Jozef, oudste zoon van Rachel.

Die als een slaaf verkocht wordt, aan het hof van Potifar komt, gemeen verleid wordt door de vrouw van Potifar, in de gevangenis komt en later toch onderkoning in Egypte.

Jozef, door we God een heel volk redt.

Wát een spannende en mooie geschiedenis!

En dan opeens deze zwarte bladzijden over Juda, zijn broer.

Wat wil de Heilige Geest ons daarmee leren?

-----

### **Preek:**

Inl. Hoe diep kun je zinken!

Nou, veel dieper dan Juda kan het bijna niet.

Hij is een zoon van Jakob. Zoon van hemelhoge zegeningen.

Maar juist Juda stelt aan zijn jaloerse broers voor om Jozef te verkopen aan handelaren op de weg naar Egypte. Zijn ze makkelijk van die Jozef af! Hard en cynisch gooit hij zijn broer voor de wolven.

En om het verscheurde hart van hun vader Jakob treurt hij niet.

Dan gaat Juda weg uit zijn familiekring. Alleen dat al.

Hij wordt verliefd op een meisje uit Kanaän. Ook dat nog.

Ze krijgen samen drie zonen.

Maar de een na de ander sterft door een leven ver van God.

En dan breekt hij de toekomst van de weduwe, Tamar, door haar zoon te weigeren.

Zijn eigen vrouw sterft ook en niet lang daarna ligt Juda in bed bij een hoer. En hij heeft niet eens door, dat het Tamar is. Zijn schoondochter.

Hoe diep kun je zinken!

En toch: een paar hoofdstukken later staat Juda met zijn broers voor Jozef. En die is dan de machtige onderkoning van Egypte. Ook al hebben ze dat op dat moment niet door.

Jozef eist, dat ook Benjamin met zijn broers naar Egypte komt. Maar Jakob wil dat niet.

Bang, dat hij ook de tweede zoon van zijn grote liefde, Rachel, zal verliezen. Eerst Jozef, en dan nu ook Benjamin. Nee, dat nooit. Jakobs hart zou breken

Juda beseft dat.

Toen heeft Juda tegen zijn vader gezegd: “Ik sta borg voor Benjamin!”.

Is dat dezelfde Juda?

En later wordt Jezus, de zoon van Maria, geboren binnen de stam van Juda en staan Juda en Tamar in het geslachtsregister van Jezus.

Wat is er gebeurd met Juda? Eens harteloos. Nu een beschermer.

Dat beschrijft ons verhaal: de HERE breekt Juda open.

\*\*\*\*\*

En Hij gebruikt daarvoor Tamar.

Tamar. Haar naam betekent Dadelpalm.

Een mooie, edele naam. Dadelpalm. Tamar.

Ze is ongeveer 15 jaar als ze met Er trouwt.

Maar Er is helemaal van God los en sterft.

Naar de gewoonte van die dagen en ook naar de Thora moest de vader van die zoon voor de weduwe zorgen. Als zij nog geen kinderen had, moest de broer haar tot vrouw nemen en zo kinderen aan haar geven. De zoon die daaruit geboren werd, gold dan in feite als de zoon van die overleden broer. Zo bleef het bezit van die broer bij haar. En die zoon kon dan ook voor haar zorgen als zij weduwe bleef en ouder werd. Zonen waren je toekomst.

Dat noemen we een "zwagerhuwelijk".

Alleenstaande vrouwen en weduwen waren in die dagen namelijk heel kwetsbaar.

Het was een harde mannenmaatschappij.

Juda geeft Tamar daarom zijn tweede zoon. Onan.

Maar ook Onan sterft vroeg, omdat ook hij van God los is. Hij wil helemaal geen kinderen voor zijn broer Tamar verwekken. Dat scheelt in de erfenis.

Onan denkt alleen aan zichzelf.

"Wat hij deed was slecht in de ogen van de HERE en daarom laat de HERE hem ook sterven". Wie een ander geen toekomst gunt, is zelf geen toekomst waard.

Opnieuw is Tamar weduwe.

Juda heeft nog een zoon. Sela.

Maar hij durft Sela niet aan Tamar te geven. Juda denkt, dat de dood van zijn zonen aan Tamar ligt. Juda houdt daarom zijn derde zoon weg uit de armen van die fatale vrouw en zo uit de armen van de dood.

Wat doet Tamar?

Die mooie, edele dadelpalm?

Blijft ze afwachten?

Nee, zij is slim en verzint een listig plan.

Ze dacht misschien: als ik jou zoon niet krijg, dan neem ik jou!

\*\*\*\*\*

Ook de vrouw van Juda sterft.

Al zijn geluk lijkt gebroken. Hij heeft alleen Tamar nog.

Maar, ja, Tamar.....

Na de rouwtijd gaat Juda naar een schaapscheerdersfeest in Timna.

En bij een feest hoort drinken en stappen.

De wol is verkocht. De geldbuidel gevuld. Het bloed bruist.

Aan de kant van de weg ziet Juda een mooie vrouw zitten. Gesluierd, dat wel. Maar haar kleren en haar houding maken duidelijk, dat zij een hoer is.

Ze geeft haar lichaam voor een beetje geld. Hoe diep kun je zinken!

Juda gaat naar haar toe en vraagt haar prijs.

"Hoeveel kost je?"

"Een geitenbokje".

"Dat heb ik niet bij me".

"Geef me dan maar je staf en je zegel als onderpand. Dan krijg ik later wel dat geitenbokje".

Juda is als was in haar handen en geeft zijn zegel en staf.

Wat dom!

Hij had net zo goed zijn paspoort en zijn pincode kunnen geven!

Maar Juda geeft zijn zegel en staf, legt zijn kleren af en zijn waardigheid.

Zij legt ook haar kleren af. Maar met een schuchterheid, die je van een vrouw uit dit vak niet zou verwachten. Ze houdt daarbij haar sluijer om.

Maar dat is niet erg. Het gaat Juda om haar lichaam en niet om een echte ontmoeting.  
Als hij klaar is, kleedt hij zich weer aan en gaat naar huis.  
Later stuurt hij een knecht om het toegezegde geitenbokje te geven en Juda's zegel en staf op te halen.  
Maar de vrouw blijkt onvindbaar.  
Juda houdt het stil en laat het hierbij.  
Het blijft niet stil.

Want een paar maanden later blijkt Tamar zwanger.  
En het verhaal komt eruit: ze heeft de hoer uitgehangen en nu verwacht ze een kind.  
Juda is vreselijk kwaad, dat zijn schoondochter dit heeft gedaan.  
`Wat een smerige vrouw! Ik heb het altijd wel geweten! Verbrand haar!`.  
En verbranden was toen de zwaarste straf.  
Stel je voor: Juda geeft bevel om zijn eigen schoondochter als hoer te laten verbranden!  
En dat terwijl hij zelf een hoer heeft bezocht!

Dit is de dubbele moraal van de mannenwereld: mannen mogen van alles met vrouwen.  
Want mannen zijn nu eenmaal jagers. Zeggen de mannen.  
Maar als vrouwen dit doen, dan zijn het sletten. Zeggen diezelfde mannen.  
Nog steeds.  
Het is ook het klassieke voorbeeld van het onschuldige slachtoffer dat ook nog eens de schuld krijgt en zo opnieuw wordt misbruikt. Slachtoffer van drie mannen.  
Hoe diep kun je zinken!

Het wordt nog erger.  
Want Juda wil haar laten verbranden.  
Het lijkt erop, dat Juda zo een mooi motief gevonden heeft om van Tamar af te komen.  
Want zij is de oorzaak van de dood van zijn zoons. Denkt hij. En zijn derde zoon wil hij niet aan Tamar geven.  
Tamar is een probleem voor Juda.  
En nu denkt hij misschien: "Zie je wel: zij is slecht! Door haar slechtheid zijn mijn zonen gestorven! Zie je wel!"  
Haar hoererie geeft Juda munitie: hij kan haar uit zijn leven bannen.  
Dit vuur moet ook zijn geweten schoon branden.  
Want je vraagt je natuurlijk af: hoe kan Juda, zoon van Jakob, zoon van Izaäk, zoon van Abraham, zoon van de belofte, hoe kan hij zoiets verschrikkelijks doen  
Omdat Juda in zijn hart meedraagt wat wij allemaal meedragen. Wij willen onszelf altijd schoon praten. We leggen de schuld altijd eerst bij de ander. Het is nooit onze fout.  
Kijk eens waar dit toe kan leiden: hij wil haar laten verbranden. Samen met het kind in haar schoot.  
Zo diep kun je zinken.

Maar dan komt Tamar opnieuw in beweging.  
Vlak voordat zij wordt afgevoerd om verbrand te worden, stuurt zij een boodschap aan haar schoonvader en ze geeft de staf en het zegel mee: "*Ik ben zwanger van de eigenaar van deze voorwerpen. Kijkt u eens goed van wie dit zegel, dit snoer en deze staf zijn*".  
Als een palm zo recht staat zij tegenover de mannen, die haar terecht zullen stellen: "Juda, zou het misschien kunnen zijn, dat deze voorwerpen van jou zijn?"  
In gedachten zie je Juda zitten met de staf en het zegel in zijn handen.  
Je ziet zijn open mond vol van verbazing. Verbijstering.  
En tegelijk zie je de schaamte over zijn gezicht trekken: "Wat ben ik diep gezonken!"  
Door Tamar kijkt hij recht in de donkere diepte van zijn hart.  
"Kijk eens goed, Juda, zijn deze staf en zegel soms van jou?  
Kijk eens goed?! Zie je wie je bent? Wie je geworden bent?"

Juda begrijpt de boodschap maar al te goed en geeft en vrijwel meteen zegt hij: “*Zij is onschuldig, maar ik niet. Ik heb haar niet aan mijn zoon Sela gegeven.....*”.

Dat is het mooie: bijna direct bekent Juda zijn ongelijk tegenover Tamar: ‘Zij is rechtvaardig!’.

In dit verhaal zie je hoe diep al die mannen zijn gezonken. En in die mannenwereld is het een vrouw, die in haar eentje opkomt voor haar recht. Want zij wil moeder worden. Zij wil toekomst. Bescherming.

Juda staat beschaamd.

Hij is een man met een donker verleden. Maar dankzij Tamar ook een man met een toekomst. Want Tamar geeft hem kinderen. Twee zonen. En uit die zonen wordt straks koning David geboren en eeuwen later koning Jezus, die door zijn sterven de weg naar de toekomst openbreekt.

Door Tamar, die mooie edele dadelpalm, breekt de Heilige Geest het leven van Juda binnen en brengt hem tot bekering.

Hij wordt opnieuw geboren. Hij wordt een ander mens.

Wat zongen we ook al weer met psalm 92 zojuist?

“De rechtvaardige zal bloeien als een palm”.

Zo hebben wij allemaal een Tamar nodig, die ons hart openbreekt en ons stopt op de weg, die naar de diepte leidt. Een Tamar, die ons de ogen opent. Ons hart.

Misschien is dat je eigen vrouw. Of je dochter. Of die zuster in de kerk.

Om de weg met Christus terug te vinden. Om toekomst te ontvangen.

\*\*\*\*\*

Na zes maanden bevalt Tamar van haar kind.

En wat blijkt: het zijn er twee! Twee zoontjes!

Als een soort van goddelijke zegen voor Tamar. Niet omdat zij de hoer heeft gespeeld. Maar omdat zij opkwam voor haar recht. Omdat ze als kwetsbare vrouw Juda durfde confronteren. Wat bijzonder, dat God zelf zo de kant van Tamar kiest.

Het zijn er twee!

De bevalling lijkt zwaar.

Het lijkt wel of de twee kinderen allebei als eerste geboren willen worden. Elkaar verdringen.

Eerst komt er een handje naar buiten.

De vroedvrouw bindt een rode draad om het polsje. Want hij is de eerste. En dus de oudste en de erfgenaam.

Maar wat gebeurt er: hij trekt zijn handje weer terug, omdat het andere kind zich opdringt. Als eerste naar buiten dringt.

De vroedvrouw geeft hem zijn naam: Perez.

Doorbreker.

Dan volgt zijn broertje, Zerach. Met het rode, scharlaken koordje om zijn polsje.

Zerach betekent ‘scharlaken’.

Tamar breekt het hart van Juda binnen. En Juda wordt een ander, een nieuw mens. Hij die eerst zijn broertje, Jozef, vol haat verkoopt aan Egypte, staat later borg voor zijn andere broertje, Benjamin.

Perez en Zerach breken de toekomst open voor Tamar. Ze heeft nu zonen, die voor haar zorgen.

En al die namen, Juda, Tamar, Perez en Zerach, al die namen vind je terug in het geslachtsregister van Jezus, die door zijn sterven de toekomst openbreekt voor al de kinderen van Abraham.

Voor een wereld verloren in schuld. Een echte Perez. Leeuw uit de stam van Juda.

Ja, hij is daarom afgedaald in onze levens. Onze schade en schande.

Een vriend werd hij van zondaren, van hoeren en tollenaars. Mijn vriend.

Hij is diep gezonken.  
Tot op de dood aan het kruis.  
Maar zo breekt hij de macht van de zonde en de dood. Hij breekt de weg naar Gods Koninkrijk voor ons open als hij opstaat uit de dood.  
Hij is een echte zoon van Perez.

Dat is de boodschap voor ons: overal in de Bijbel zie je Gods genade doorbreken.  
Zelfs in zo'n saai geslachtsregister.  
Zelfs in jouw leven.  
Luister goed naar de Tamars, die God op je weg zet.  
En wordt zo zelf een Tamar voor anderen.  
Amen.